

Milí priatelia,

v dobe plošnej karantény sa nemôžeme zhromaždiť k spoločnej bohoslužbe. Tá nám chýba, ale môžeme hľadať spôsob, ako ju na chvíľu nahradiť. To sme už začali robiť. Podobnú otázku si položili aj priatelia v Prahe. Tam vznikol návrh vysielat' bohoslužby v priamom prenose, ako sa to robí v rôznych iných cirkvách. Táto možnosť u nás nie je, ale je veľmi zaujímavé, ako pražskí farári odpovedali. Radi vám ich správu, ktorú napísal farár Milan Horák, sprostredkujeme k ďalšiemu zamysleniu: *ako spolu sláviť bohoslužbu skutočne v Duchu.*

* * *

Všetci vieme, ako nám obraz niekoho blízkeho dokáže pomôcť, aby sme si ho vybavili, aby sme si presne spomenuli na svoje minulé stretnutie s ním a prípadne si predstavili aj stretnutie budúce. A video-hovor s niekým blízkym, to je už skoro, ako by sám sedel pred nami, ako by sme sa stretli skutočne. Iste, je to len ilúzia vytvoorená prenosovou technikou, v skutočnosti sme každý inde, ale vonkajší obraz nám pomáha si primyslieť aj zvyšok.

Keby sme sa chceli stretnúť týmto spôsobom, na dialku sa porozprávať podobne, ako sa niekedy po obrade rozprávame pri spoločných raňajkách, mohla by nám technika skutočne pomôcť. Niektorí z Vás sa takto občas aj stretávajú a práve v tejto dobe dokážete doceniť možnosti, ktoré nám dnešná technika dáva.

Liturgická bohoslužba však spočíva v niečom inom. To hlavné na nej nie sú naše stretávania tvárou v tvár, ale pozeráme sa všetci jedným smerom, k oltáru, kde sa zvonka niečo odohráva — ale ako obraz duchovných dejov, duchovnej skutočnosti, ktorá je prítomná práve v okamihu, keď spolu slávime obrad. Túto duchovnú skutočnosť nevidíme vonkajšími očami a nepočujeme vonkajšími ušami, ale vonkajšie obrazy a symboly ju pred nami stelesňujú, vonkajšie slová na ňu poukazujú, a tak ju zrazu oveľa lepšie dokážu vnímať aj naše srdcia.

Keď však tieto vonkajšie obrazy samotné prenesieme na dialku, potom s nimi nemôžeme preniesť onú duchovnú skutočnosť, ktorá je v bohoslužbe pre naše srdce reálne prítomná. Síce si potom určite oveľa ľahšie dokážeme vybaviť, ako zvonka vyzerá kňaz, oltár, kvety a horiace sviece na oltári, ale naše srdce nemôže vnímať onú duchovnú prítomnosť, kvôli ktorej sa všetko toto vonkajšie deje. Áno, iste, môžeme si na ňu skúsiť spomenúť a vybaviť si, čo naše srdce reálne cítilo, keď sme naposledy slávili obrad spoločne — lenže v mieste, kde sa pozeráme na obrazovku, to reálne prítomné nie je, nech si pri tom reálnu bohoslužbu akokoľvek dobre predstavujeme. Ako prežitok si k vonkajšiemu obrazu (a k vonkajšiemu slovu) dokážeme pridať svoje vlastné duševné obsahy, ale objektívny Duch nám väčšinou zostane úplne skrytý za týmto naším duševným závojom.

Obrad posvätenia človeka je skrátka bohoslužba vytvoorená na slávenie „na blízko“. Bohoslužbu „na dialku“ musíme urobiť inak.

***

Pre spojenie „na dialku“ nám môže pomôcť vedomie, že sa niekde v určitú hodinu koná Obrad posvätenia človeka. Ten potom síce pre nás nebude prežitým obradom, ale vzťažným bodom, okolo ktorého sa spojíme tak, že sa každý zo svojho miesta reálne obrátíme k Duchu. Niektorí sa bude obracať hore sám, pretože žije osamote alebo nemá v rodine nikoho, s kým by takéto obracanie mohol zdieľať, niekde sa na to stretnú dvaja, traja, celá rodina — a spolu vytvoríme spoločenstvo, ktoré nás všetkých presahuje.

Uvedomiť si toto neviditeľné prepojenie by mal byť prvý krok, ktorý urobíme, než sa pustíme kamkoľvek ďalej. Všetci sme vo veľkej Božej náručí, všade okolo nás pôsobí božské Slovo. Ten, o ktorom si rozprávame príbehy evanjelia, nás teraz všetkých sprevádza ako „Pán nebeských síl na zemi“, ako ten, „ktorý život sveta nesie a usporadúva“. Niet na svete miesta, ktoré by mu bolo vzdialené, nikdy nás neopúšťa, vždy a všade môžeme vnímať Jeho prítomnosť, tým skôr v tejto chvíli, keď sa k nemu obraciame. A neobraciame sa k nemu sami, ale spolu s nami sa k nemu obracajú ďalší bratia a sestry. Hoci rozptýlení po svete, sme Jeho spoločenstvom, On je s nami všetkými a skrze Neho sme aj my všetci pospolu.

Východiskom nášho obracania sa k Ježišovi Kristovi je skutočnosť, že žil ako človek medzi nami ľuďmi na zemi. O tom rozprávajú evanjelia, a každá kresťanská bohoslužba sa preto opiera o vybranú

perikopu, teda malý úsek týchto rozprávání. Než sa však obrátíme k aktuálnej perikope, je vhodné urobiť ešte jeden prípravný krok: ponoriť sa všeobecne do myšlienkovej krajiny, z ktorej sa rodí evanjelium, zalistovať si v Biblii a prečítať si niečo, čo nás vtiahne do jej sveta. Niektorí z Vás sa v uplynulých dňoch pýtali, či Biblia niekde neopisuje udalosti, ktoré práve zažívame. Takáto otázka nás však ľahko stiahne do akéhosi apokalyptického stihomamu. Radšej si prečítajme niektorý zo starozákonných osobných príbehov, alebo dajme zaznieť slovám apoštola Pavla, ktoré písal v situácii do istej miery podobnej, keď sa svojimi listami obracal na kresťanské zbory, ktoré nemohol osobne navštíviť. Skrátka, prejdeme sa najprv krajinou evanjelia, než dôjdeme k samotnému evanjeliu.

A potom si už môžeme prečítať aktuálnu kapitolu príbehu Kristovho. V pokoji, vnímajúc jednotlivé slová a prežívajúc všetky obrazy, ju počítavajme s vedomím, že je to evanjelium, teda dobrá správa, radostná zvesť, Božie slovo, ktoré nám je dané práve pre túto chvíľu.

Pokiaľ už máme aj kázne na tento deň (pokúsime sa ich naďalej posielat' v predvečer, aby ste ich ráno už mali), môžeme si po evanjeliu hneď prečítať kázanie. Ak ich nemáme (napríklad preto, že sa takto pripájame k bohoslužbe v deň, na ktorý nie je plánované kázanie, alebo sa k nám nedostalo z technických dôvodov) alebo ak cítime potrebu ešte niečo dodať, môžeme sa sami na chvíľu zahĺbiť do počutej perikopy: Aké pozemské dianie evanjelium opisuje, čo sa stalo fyzicky, historicky, pred očami prizerajúcich? Čoho je to podobenstvom, ako k nám hovoria jednotlivé obrazy, čo nám to pripomína? Kde vo svojom každodennom živote sme zažili alebo zažívame podobné duševné hnutia, ako zažili účastníci príbehu, ktorý nám evanjelium rozpráva? A konečne, akú úlohu nám práve toto rozprávanie dáva pre náš ďalší život, pre náš ďalší rast?

Pre návrat zo sveta evanjelia do nášho súčasného života je vhodné zakončiť táto rozjímanie krédom. Najmä v Spoločenstve kresťanov, kde sa snažíme krédo nevyslovovať ako osobné vyznanie viery, ale ako objektívny opis poznanej duchovnej skutočnosti, môžeme cítiť, ako nás triezve prečítanie dvanástich viet, sumarizujúcich základné pravdy kresťanstva, stavia pevne na nohy medzi nebom a zemou.

Tento pevný postoj je najlepším základom pre osobnú modlitbu, ak ju chceme pripojiť. Práve teraz je čas, aby sme vyslovili, za čo všetko dokážeme Boha chváliť, čo všetko z posledných dní sme prežili ako jeho dar, za čo sme mu vďační, ale možno tiež, čo nás naplnia otázkou, o čo všetko prípadne prosíme pre seba, pre svojich blízkych, pre celý svet.

Osobné modlitby zakončíme — alebo, ak sme sa rozhodli ich nevzniesť, potom ich zastúpime — onou modlitbou, ktorú dal Kristus svojim učeníkom ako praobraz všetkého modlenia: slávnostne vysloveným Otčenášom.

A potom zostáva už len posledný, často opomínaný, ale predsa dôležitý krok: rozlúčka, uzavretie všetkého, jasné uvedomenie, že sa vraciame z bohoslužby zase do každodenného života. Ako sa na konci Obradu posvätenia človeka hovorí, že je završený, tak by sme si na záver mali jasne povedať, že teraz končíme a opúšťame chrám svojho srdca — za nejakú dobu sa do neho zasa vrátíme, ale medzitým nás čaká kus cesty vonkajším svetom so všetkými jeho úlohami, ale aj s Božím sprievodom, o ktorého skutočnosti sme sa práve presvedčili.

* * *

Budeme radi, keď nám aj Vy napíšete o svojich skúsenostiach nášho terajšieho rozptýleného bohoslužobného spoločenstva.

So srdečným pozdravom
Vaši farári

Frank Peschel, +43 1886 2814, f.peschel@gmx.net

Stanislava Veselková, +420 723 799 904, stanislava.veselkova@gmail.com